

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรรณคดีในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2507 กัญญา สาคร มีความเห็นในลักษณะของครูว่า

1. ลักษณะทางสังคมดี เป็นมิตรกับเพื่อนครู และคนโดยทั่วไป
2. มีความรักและสนใจในอาชีพ
3. มีความประพฤติดี เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนได้
4. มีความรู้ดี สอนดี
5. การปกครองดี มีความยุติธรรม¹

ในปี พ.ศ. 2509 เทพ การะเกด ให้ความเห็นว่าเป็นครูที่ดีควรมีลักษณะกระตือรือร้นในการสอน รักอาชีพครู ปรับปรุงตัวเองอยู่เสมอ มีความประพฤติดี และมีจริยธรรมสูง²

ในปีเดียวกัน สุรางค์ จันทร์เอม ได้เสนอแนะว่าครูควรรักษาการสอนหลาย ๆ วิธี ใช้ภาษาต่าง ๆ ในการสอน ทบทวนความรู้ของนักเรียนก่อนสอน ทันทเวลาและออกตรงเวลา ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในการสอน ไม่ใช้อารมณ์ส่วนตัวในห้องเรียน รู้จักใช้อุปกรณ์การสอนให้สม่ำเสมอ พอเหมาะกับนักเรียน รู้วิธีออกข้อสอบ วัดผลการสอนของตนเอง และมีความประพฤติดี³

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹กัญญา สาคร และคณะ, วิชาชุด ป.ม. (พระนคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2507), หน้า 7.

²เทพ การะเกด, "สมบัติครู," ประชาศึกษา 8 (กันยายน 2509), หน้า 24 - 28.

³สุรางค์ จันทร์เอม, "ขอเสนอแนะการปรับปรุงตัวครูและการสอน," มิตรครู 8 (มีนาคม, 2509), หน้า 15.

ในปี พ.ศ. 2513 ชู แสงศักดิ์ กล่าวว่า ทุกคนเชื่อว่าครูคือแม่พิมพ์ของชาติ ครูมีลักษณะอย่างไร เด็กก็จะมีลักษณะอย่างนั้น ประเทศชาติจึงต้องการครูที่มีคุณภาพอย่างยิ่ง¹

ในปี พ.ศ. 2516 หลวงประพันธ์ เนติวิจิ (ช้อย เอมะพรหม) กล่าวถึงลักษณะของครูที่ดีว่า

1. ไบสุบบุหรื ไมคิมเหล้า
2. ไมเทียวสนุกสนานมากหรือเริงรมณ์
3. ซอบล่านหนังสือ
4. มีความรู้ สุขุมรอบคอบ พากเพียร
5. เสียสละ²

ในปี พ.ศ. 2518 คณะกรรมการการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาได้กล่าวว่า ครูเป็นผู้ทำให้เด็กมีการเรียนรู้และพัฒนาโดยรับผิดชอบในตัวผู้เรียน เป็นผู้มีความรู้ จริยธรรม เช่นเดียวกับวิถุคุณจะพึงมี³

วรรณคดีต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1934 ฮาร์ท (Hart) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูว่า ครูควรมีความเป็นมิตรเห็นอกเห็นใจ, ไม่มีอคติ ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก และไม่มีผู้ใกล้ชิด⁴

ในปี ค.ศ. 1948 วิลเลียมส์และบราวน์เนล (Williams and Brownell) กล่าวว่า ครูพลศึกษาควรมีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์, ควรได้รับการฝึกอบรมอยู่เสมอ, ควรทำหน้าที่ทางด้านเคียวคือ ทางด้านพลศึกษา และต้องรู้ขอบเขตของกิจกรรมพลศึกษา

¹ชู แสงศักดิ์, "ครูกับเสถียรภาพของประเทศ," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 7 (กุมภาพันธ์, 2513), หน้า 12.

²ครูสภา, ประวัติครู (กรุงเทพฯ : 2516), หน้า 8.

³คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, การปฏิรูปการศึกษา, (พระนคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 141.

⁴Frank W. Hart, Teacher and Teaching (New York: The Macmillanes Company, 1934), p.131.

เข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมทางพลศึกษาเพื่อจะทำให้ชีวิตเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ นอกจากนั้นครูควรมีการเตรียมการสอนอย่างดี สนใจทางวิชาการและมีประสบการณ์¹

ในปี ค.ศ. 1963 มิลเลอร์และแมสเซย์ (Miller and Massey) กล่าวถึงคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ประสบความสำเร็จ จะต้องมียุทธศาสตร์โดยทั่วไปคือ มีบุคลิกภาพที่ปรับตัวได้ดี, มีพื้นฐานการศึกษาที่กว้าง, มีประสบการณ์เพียงพอ, มีทัศนคติต่อวิชาชีพ มีมาตรฐาน ศีลธรรมสูง และมีสุขภาพทางกายและจิตดี

นอกจากนี้แล้วครูพลศึกษาควรเป็นตัวอย่างที่ดีต่อนักเรียน มีความชื่นชมต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล²

ในปี ค.ศ. 1964 บุค วอลเตอร์ และ แวนเดอร์ ซวาก (Book Walter-Vander Zwag) กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้นั้นที่มีอาชีพครูสอนพลศึกษา จะต้องประกอบด้วย แรงจูงใจในการสอน, มีพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ ได้รับการศึกษาอบรมและฝึกอบรมทางด้านพลศึกษาโดยเฉพาะ, มีความรู้ ทักษะความชำนาญ เฉพาะอย่าง มีความรู้ทางการศึกษา มีการตัดสินใจด้วยตนเอง มีความสามารถในการใช้ภาษาและมีศีลธรรมอันดี³

¹Jesse Feiring Williams and Clifork L. Brownell, The Administration of Health and Physical Education 3d ED. (Philadelphia: WB. Saunders Company, 1948), pp. 200-231.

²Arthur G. Miller and M. Dorothy Massey, A Dynamic Concept of Physical Education for Secondary School (London: Printice-Hall, 1963), pp.11-12.

³Karl W. Book Walter and H.J. Vander Zwag, Foundation and Principles of Physical Education (Philadelphia: W.B. Saunders Company, 1964), p.11.

ในปี ค.ศ. 1967 นิกสันและคณะ (Nixon and other) ได้รวบรวมคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ดีจากงานวิจัยของบุคคลต่าง ๆ สรุปได้ว่าครูพลศึกษาที่ดีนั้น ควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. ปรับตัวได้ดี
2. เฉลียวฉลาดอยากรู้อยากเห็น และสนใจสิ่งต่าง ๆ
3. เป็นที่พึ่งของคนอื่น ๆ
4. ซื่อสัตย์
5. รอบรู้
6. ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น
7. ตัดสินใจดี
8. ให้ความร่วมมือ¹

ในปี ค.ศ. 1968 บุกเชอร์ (Bucher) ได้กล่าวถึงครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาว่าต้องประกอบด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ได้รับการฝึกฝนทางการพลศึกษามากอย่างดี, มีความกระตือรือร้น, มีวัฒนธรรม, มีระเบียบวินัย, สุขภาพดี, ลารมณ์มั่นคง, ทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ได้ดี, ปรับตัวได้ดี มีคุณสมบัติในการคิด, ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้, สนใจในสวัสดิภาพของนักเรียน และสนใจในการทำงาน

2. สิ่งที่พึงปรารถนาพิเศษสำหรับครูพลศึกษา บุกเชอร์ (Bucher) กล่าวว่า คุณสมบัติพิเศษสำหรับครูพลศึกษาคือ ต้องมีพื้นฐานของคุณสมบัติทางกีฬา, เฉลียวฉลาด, เป็นนักวิชาการ, บุคลิกภาพดี, และมีความรู้ในด้านการสอน

ครูพลศึกษาทำหน้าที่เหมือนกับครูวิชาอื่น ๆ ในการให้ความรู้แก่เด็ก แต่ครูพลศึกษายังต้องรับภาระนอกเหนือออกไปจากนั้นคือ ให้เด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทักษะทางกาย ทางกีฬา ความอดทน ความกระตือรือร้น มนุษย์สัมพันธ์ การเป็นผู้นำ นอกจากนี้แล้วครูพลศึกษายังต้องมีศีลธรรมสูง, บุคลิกภาพเป็นที่น่าเชื่อถือ ไม่มีการทวงร่างกายและหน้าที่ของร่างกาย, มีควยวะที่เคลื่อนไหวได้ดี มีลักษณะ

¹John E. Nixon, Lauce Flanagan and Florence S. Fredericleson, An Introduction to Physical Education (London: Philadelphia W.B. Saunders Company, 1967), p.5.

ทางกลไกการเคลื่อนไหวที่ดี, มีสามัญสำนึกสูง, เป็นนักวิชาการอย่างมาก, มีคุณสมบัติทางสังคมดี, สนใจในการสอน ถือว่าการสอนเป็นวิชาชีพอันดีที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

นอกจากนี้แล้ว บุกเซอร์ (Bucher) ยังกล่าวถึงความคิดเห็นของแจกสัน (Jackson) ซึ่งได้กล่าวถึงคุณสมบัติของครูพลศึกษาว่า ต้องประกอบด้วย

1. เชื่อในคุณค่าของการสอนและการเป็นผู้นำ
2. ส่งเสริมสวัสดิภาพของคนทุกคน
3. มีความรับผิดชอบ
4. เข้าใจในพฤติกรรมของบุคคลวัยต่าง ๆ
5. เข้าใจสังคมและพฤติกรรม
6. มีความคิดในเรื่องชุมชน
7. มีคุณสมบัติทางสังคมและมีสามัญสำนึกเหนือระดับเฉลี่ย
8. มีสุขภาพสูงกว่าระดับเฉลี่ย
9. มีเสียงดี และสติปัญญาดี
10. ใช้ภาษาได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ
11. มีอารมณ์ขัน
12. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน¹

ในปี ค.ศ. 1969 ซิลเวสเตอร์ (Silvester) พบว่าผู้สอนพลศึกษาถ้าได้รับการศึกษาทางด้านพลศึกษาโดยตรงจะทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากขึ้น และครูที่มีวุฒิสูงกว่าจะมีความเข้าใจในหลักการและวิธีสอนพลศึกษาได้ดีกว่าด้วย²

¹ Charles A. Bucher, Foundations of Physical Education 5th ed. (Saint Louis: The C.V. Mosby Company, 1968), pp. 592-597.

² R.J. Silvester, "Attitude to Physical Education in Primary School," Physical Education Vol 6, No.183 (July, 1969), pp. 32-36.

ในปี ค.ศ. 1970 บุกเซอร์ (Bucher) และเพื่อนกล่าวว่าคุณสมบัติของครูพลศึกษานั้นมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

1. คุณสมบัติทางด้านร่างกาย, มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน, เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน, สะอาด, รสนิยมสูง, สุขภาพดี, สุขภาพจิตดี สามารถให้ความคิดต่าง ๆ แก่แก่นักเรียน, มีความสามารถทางทักษะกีฬา ทั้งการปฏิบัติและหลักความปลอดภัย แต่ก็ไม่ใช่ว่าต้องเป็นนักกีฬายอดเยี่ยม แต่หมายถึงเขาต้องมีพื้นฐานทางการกีฬาต่าง ๆ พอ (Basic Coordination) ที่สูงกว่าระดับเฉลี่ย
2. มีคุณสมบัติทางสังคมดีและสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลต่าง ๆ ได้ดี
3. มีคุณสมบัติทางอารมณ์ดี คือ มีความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้
4. มีความเฉลียวฉลาดและถือว่าการสอนพลศึกษาเป็นวิชาชีพ¹

ในปี ค.ศ. 1972 บุกเซอร์ (Bucher) ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณของครู ซึ่งองค์การศึกษาระหว่างชาติ ในปี ค.ศ. 1968 ได้รับเป็นจรรยาบรรณของครู และคณะกรรมการดำเนินการองค์การศึกษาศึกษา - พลศึกษา และสันนิษฐานจรรยาบรรณนี้ คือ

1. ครูต้องมีการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อนักเรียน
2. ครูจะต้องพัฒนาโปรแกรมการศึกษาและให้บริการแก่ประชาชน
3. ยกมาตรฐานครูโดยการส่งเสริมบริการแก่ประชาชน และพัฒนาคุณค่าและความเคารพในวิชาชีพ
4. ครูพลศึกษาที่เชื่อถือได้ต้องครอบคลุมเขตทางการปฏิบัติในวิชาชีพ สามารถอธิบายถึงคุณธรรมของวิชาชีพโดยสามารถให้บริการแก่บุคคลโดยทั่วไป

นอกจากนี้แล้วบุกเซอร์ยังได้กล่าวว่า คนส่วนมากเข้าใจว่าครูพลศึกษานั้นเอาคนที่ไม่มีหลังเป็นนักกีฬาอย่างใดอย่างหนึ่งก็เพียงพอ ซึ่งเป็นความเข้าใจผิด

¹ Bucher Koenig and Barnhard, Methods and Materials for Secondary School Physical Education 3d ed. (Saint Louis: The C.V. Mosby Company, 1970), pp.156 - 158.

ทั้งนี้ เพราะคนที่จะเป็นครูพลศึกษาได้นั้น ต้องมีคุณสมบัติอื่น ๆ อีกมาก เช่น เฉลียวฉลาด เป็นนักศึกษาที่เก่ง, ภูเทคนิคการสอน, มีบุคลิกภาพดี มีศีลธรรมสูง, ซื่อสัตย์ ใฝ่ฝึกการทางร่างกาย, การทำงานของร่างกายดี มีการเคลื่อนไหวที่ถูกต้อง, ทักษะทางกลไกดี, คุณสมบัติทางสังคมดี ยินดีช่วยเหลือผู้อื่น, ใช้ภาษาได้ถูกต้อง ร่วมกิจกรรมกับคนอื่น ๆ ได้ นอกจากนี้แล้วครูพลศึกษายังต้องมีสิ่งต่อไปนี้

1. ต้องจบจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่รัฐบาลรับรองวิทยฐานะ และจบจากวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยที่ทำการสอนพลศึกษาโดยตรง หรือเป็นวิชาเอก
2. ฉลาดและมีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ดี และทางการศึกษาและวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น ชีววิทยา, สังคมศาสตร์, จิตวิทยา
3. สามารถใช้ภาษาได้ถึงเกณฑ์มาตรฐาน
4. ได้ทำการตรวจสุขภาพอยู่เสมอ แม้ว่าจะมีสุขภาพดีอยู่แล้ว เช่น ผิวหนัง, ฟัน, ตา, หู, หนัก, หัวใจ, เท้า และโครงร่าง มีประวัติสุขภาพดี สุขภาพจิตและอารมณ์มั่นคง ใฝ่ฝึกการทางกายและจิต
5. มีบุคลิกภาพสนทนกับการเป็นครู เป็นมิตร มีชีวิตชีวา ให้ความร่วมมือ
6. สนใจในการสอนพลศึกษาอย่างแท้จริง
7. มีคุณสมบัติทางกลไกถึงเกณฑ์มาตรฐาน
8. ชอบที่จะทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ
9. มีอารมณ์ขัน คนที่ขาดการยิ้มและการเล่าเรื่องตลกในชีวิตจะขาดคุณสมบัติที่จำเป็นในการสอน สุขภาพจิตที่ดีของครูและนักเรียนขึ้นอยู่กับอารมณ์ขัน อารมณ์ขันจะช่วยให้นักเรียนเข้ากันได้¹

¹ Charles A. Bucher, Foundations of Physical Education 6th ed. (Saint Louis: The C.V. Mosby Company, 1972), p. 559 and pp. 562-568.

งานวิจัยในประเทศ

ในปี พ.ศ. 2509 พัทรี สาริกบุตร ได้ทำการสำรวจคุณสมบัติของอาจารย์ในอุดมคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า อาจารย์ในอุดมคตินั้น จะต้องรู้เนื้อหาวิชาการอย่างถ่องแท้ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และอธิบายข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้ เป็นผู้สนใจและเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และเข้าใจหลักสูตรที่¹

ในปี พ.ศ. 2511 มัทนา ปิยะมาตา ได้สำรวจลักษณะของครูในจังหวัดพระนคร - ธนบุรี พบว่า ลักษณะที่ดีของครูมี 9 ประการ คือ

1. ส่งเสริมให้กำลังใจนักเรียน ยกย่องชมเชยนักเรียน
2. เมตตากรุณา
3. การสอนดี
4. ให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน
5. มีเหตุผลแก่ประชาชนไทย
6. มีความยุติธรรม ซื่อตรง
7. ให้ความอุปการะนักเรียน
8. บุคลิกภาพดี
9. มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน²

ในปี พ.ศ. 2513 สุพัตรา กักดีประไพ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดีโดยการสอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ครูที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ พุดจาสุภาพ ชัดเจน, แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เมตตากรุณา เป็นกันเองกับนักเรียน, ขยัน, อดทน, มีระเบียบและ

¹ พัทรี สาริกบุตร, "การสำรวจคุณสมบัติของอาจารย์ในอุดมคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509).

² มัทนา ปิยะมาตา, "การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนคร - ธนบุรี," (ปริทัศน์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2511), หน้า 107 - 108.

มีความยุติธรรม¹

ในปี พ.ศ. 2514 เสาวภา สารชนะ ได้วิจัยถึงคุณสมบัติของครูที่นักศึกษาพยาบาลต้องการ สรุปได้ว่าในทางการสอนนั้น ครูต้องรู้จักวิธีการสอน ภายทอดความรู้ได้ชัดเจน เข้าใจหลักสูตรและเนื้อหาที่สอนดี²

ในปี พ.ศ. 2515 พรพิมล เพ็ญศรีทอง ได้ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของครูกับนักวิทยาศาสตร์ ผลของการวิจัยพบว่า ครูทั่วไปควรมีลักษณะดังนี้ เป็นผู้มีความรู้และหาความรู้ปรับปรุงวิธีการสอนอยู่เสมอ, มีความมั่นคงทางอารมณ์, ควบคุมตนเองได้ดี, มีเหตุผล, ว่างแฉ่ใจ, ปฏิบัติตามระเบียบ, ไม่หลบหน้งงาน, รักเด็ก และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กนักเรียน³

ในปี พ.ศ. 2516 คณิง จันทวงศ์ ได้วิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จทางการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูโดยการสอบถามครูที่หอโรงเรียนประถมศึกษานในจังหวัดขอนแก่น พบว่าครูที่เ้ต้องการได้ครูที่มีความรู้ ความสามารถในวิชาพิเศษ เช่น วิชาเกษตรกรรม, พละนันทย์, และศิลปะศึกษา เพื่อช่วยในกิจกรรมของชุมชน⁴

¹สุพัตรา ภักดิ์ประไพ, "ลักษณะของครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513), หน้า 54.

²เสาวภา สารชนะ, "คุณสมบัติของครูพยาบาลที่นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยสหประชาชาติไทยต้องการ," (วิทยานิพนธ์ปริญาครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514).

³พรพิมล เพ็ญศรีทอง, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์," (ปริจณาธิพนธ์การศึกษาามบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515).

⁴คณิง จันทวงศ์, "ความคิดเห็นของครูที่หอเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู," (วิทยานิพนธ์ปริญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 86 - 88.

ในปี พ.ศ. 2517 จินตนา กสิกร ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความต้องการครูพลศึกษาระหว่างโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" พบว่า ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลต้องการครูพลศึกษาที่แตกต่างจากครูใหญ่โรงเรียนราษฎร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมของครูพลศึกษาที่เคร่งครัดในระเบียบ พุดจาเจียมปากกับนักเรียน เป็นพฤติกรรมที่ครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาลต้องการมากกว่าในโรงเรียนราษฎร์ และพบว่าครูพลศึกษาควรมีลักษณะที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง และใช้แบบทดสอบได้ดี¹

ในปีเดียวกัน วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของครูที่สังคมต้องการ โดยสอบถามนักเรียน-ครู-ผู้ปกครอง จากทุกเขตในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูที่ดีควรมีลักษณะ

1. มีความประพฤติดี
2. มีเสียงพูดชัดเจน
3. แต่งกายเรียบร้อย ๆ และเรียบร้อย
4. พุดจาไพเราะเสมอ
5. มีอารมณ์ขัน
6. มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส²

ในปี พ.ศ. 2518 กรมฝึกหัดครูได้วิจัยลักษณะของครูที่ดีซึ่งได้ผลคล้ายกันกับของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยการสอบถามบุคคล 6 ประเภท คือ นักเรียน-ผู้ปกครอง-ครู-ศึกษานิเทศก์-ผู้บริหารการศึกษา-พระ และผู้ปกครอง ผลการวิจัยที่นอกเหนือออกไปสรุปได้ว่า ครูที่ดีควรจะเป็นใจดีและเป็นกันเอง มีความเมตตากรุณา แจ่มใส ตรงต่อเวลา รับผิดชอบหน้าที่ สุขภาพดี มีความรู้ รักการสอนและตั้งใจ

¹จินตนา กสิกร, "การเปรียบเทียบความต้องการครูพลศึกษาระหว่างโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 78.

²วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ (กรุงเทพฯ:2517), หน้า 86-90.

สอน และมีความประพฤติเรียบร้อย¹

ในปี พ.ศ. 2522 ผาณิต บิดมาศ ทำการวิจัยเรื่อง "คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ควรประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. ด้านการสอน ครูพลศึกษาคควรเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจความมุ่งหมายของหลักสูตรทางการพลศึกษา และมุ่งมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ

2. ด้านสุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิต ครูพลศึกษาคควรเป็นผู้ที่มีความคล่องแคล่วว่องไว และมีสมรรถภาพทางกายดี

3. ด้านวิชาการ ครูพลศึกษาคควรเป็นผู้มีความรู้เรื่องอันตรายที่จะเกิดจากการเรียนกิจกรรมพลศึกษา และเอาใจใส่ป้องกันโรคติดต่อ

4. ด้านบุคลิกภาพ ครูพลศึกษาคควรเป็นผู้ที่มีการควบคุมอารมณ์และอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง

5. ด้านคุณธรรมความประพฤติและการมีน้ำใจนักกีฬา ครูพลศึกษาคควรเป็นผู้มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานและซื่อสัตย์สุจริต

6. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูพลศึกษาคควรเป็นผู้ที่ปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น ๆ ได้ดี และให้ความร่วมมือในกิจกรรมพลศึกษาของนักเรียน

7. ด้านการอบรม การปกครอง และการเป็นผู้นำ ครูพลศึกษาคควรเป็นตัวอย่างที่ดี และรักษาความลับของนักเรียน

8. ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย ครูพลศึกษาคควรเป็นผู้ยึดมั่นในสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรู้จักรักษาความลับของราชการ

9. ด้านความเชื่อมั่นในตัวเองและเป็นตัวของตัวเอง ครูพลศึกษาคควรเป็นผู้ที่มีความภูมิใจในอาชีพ มีสัจจะ และซื่อตรงต่อตัวเอง

10. ด้านการกีฬาและความสามารถทางการกีฬา ครูพลศึกษาคควรเป็นผู้ที่

¹ กรมฝึกหัดครู, ลักษณะของครูที่ดี (กรุงเทพฯ:2518), หน้า 50 - 56

สามารถสอนและเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาได้หลายอย่าง และมีลักษณะท่าทางของนักกีฬา¹

ในปี พ.ศ. 2525 สมบูรณ์ ลิขิตยี่งวรา ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับสมรรถภาพครูพลศึกษา" ผลการวิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหารการศึกษาและครูพลศึกษามีความเห็นว่าเป็นที่พอใจเกี่ยวกับครูพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ระดับประถมศึกษาควรมีสมรรถภาพมากในด้านต่อไปนี้คือ

ด้านความรู้ ครูพลศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจว่าพลศึกษาไม่ใช่เพียงการเล่นกีฬาแต่เพียงอย่างเดียว มีความรู้เกี่ยวกับความเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็กดี

ด้านเทคนิควิธีสอนและการใช้อุปกรณ์ ครูพลศึกษาจะต้องจัดการสอนเข้าไปในลักษณะที่ให้นักเรียนแสดงออกและมีส่วนร่วมมากที่สุด รู้จักใช้แรงจูงใจในการสอน

ด้านคุณลักษณะและเจตคติ ครูพลศึกษาจะต้องมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพของตน

ด้านสุขภาพ ครูพลศึกษาจะต้องมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและหน้าที่ของร่างกาย ตระหนักในความสัมพันธ์ของวิชาพลศึกษาที่มีต่อสุขภาพทางกายและทางจิต

ด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูพลศึกษาจะต้องให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนและชุมชน มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเพื่อนครูและนักเรียนทุกคน

ด้านบุคลิกภาพ ครูพลศึกษาจะต้องมีความกระฉับกระเฉง กลองแควว่องไว รู้จักเอาใจใส่รักษาความสะอาดของร่างกายอยู่เสมอ

ด้านการปกครอง ครูพลศึกษาจะต้องมีความสามารถปฏิบัติตามการปกครองแบบประชาธิปไตย สามารถกระตุ้นนักเรียนให้มีการยอมรับและปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจเกิดขึ้นได้ทันเวลาที่

¹ ภาณีต บิลมาศ, "คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ ปรึญภาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522).

ด้านการกีฬาและความสามารถทางกีฬา ครูพลศึกษาจะต้องมีความสามารถสอนและเล่นกีฬาได้หลายอย่าง สามารถเป็นกรรมการตัดสินกีฬาโดยทั่วไปได้

ด้านการวัดและประเมินผล ครูพลศึกษาจะต้องเข้าใจหลักและวิธีการประเมินผลทางพลศึกษาอย่างดี สามารถวัดผลได้ด้วยการสังเกต สามารถประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ด้านการให้บริการ ครูพลศึกษาจะต้องมีความสามารถในการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน สามารถแนะนำแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ให้เด็กได้¹

ในปี พ.ศ. 2526 จิตรกรษ์ สิริประเสริฐ ทำการวิจัยเรื่อง "ความต่องการและการจัดบริการด้านการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรในมหาวิทยาลัย" ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นบุคลากรที่ทำงานในมหาวิทยาลัยจำนวน 12 มหาวิทยาลัย จำนวน 579 ชุด ซึ่งเกี่ยวกับด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ได้แก่ ความต่องการบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีบุคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ จรรยาหลักและวิธีการสอนที่ถูกต้องเหมาะสม มีความรู้และเข้าใจวิธีการจัดและดำเนินการด้านพลศึกษา และสามารถเสด็จกิจกรรมได้เหมาะสม²

¹สมบุรณ์ สีชิตยั้งวรา, "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับสมรรถภาพครูพลศึกษา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525).

²จิตรกรษ์ สิริประเสริฐ, "ความต่องการและการจัดบริการด้านการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรในมหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526).

งานวิจัยต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1950 ลีตส์ (Leeds) ได้ศึกษาคุณสมบัติของครู จากครู 300 คน ในรัฐคาลิฟอร์เนีย พบว่าครูที่เข้ากับเด็กได้ดีต้องเป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความร่วมมือ เป็นกันเองกับเด็ก ครูที่นักเรียนไม่ชอบคือ ครูที่ชอบวิพากษ์วิจารณ์คำหิติดิเยนนักเรียน มีแต่ความเศร้าหมอง ไม่กล้า ขี้ขลาด ชอบหลบซ่อนอยู่ตามลำพัง¹

ในปี ค.ศ. 1963 เพพ และ มินด์ (Pape & Means) ได้รวบรวมความคิดเห็นของนักพลศึกษา ซึ่งสรุปได้ว่า ครูพลศึกษาก็เหมือนกับครูอื่น ๆ เป็นประชากรของชาติอันดันดับแรก, เป็นครู, เป็นผู้นำ และผู้เชี่ยวชาญทางการพลศึกษา และนอกจากจะมีความรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่จะสอนแล้ว ครูพลศึกษาต้องมีคุณสมบัติที่จะสอนพลศึกษา โดยอาศัยพื้นฐานเกี่ยวกับกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งในเรื่องนี้ ซินเดอร์ และ สกอต (Synder & Scott) แนะนำว่า การผลิตครูที่มีประสิทธิภาพนั้นเราจะต้องเตรียมให้นักศึกษาคูทุกคนสำเร็จกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างจะจบหลักสูตรตามเวลาที่กำหนด²

ในปี ค.ศ. 1967 นิกสันและคณะ (Nixon and other) ได้รวบรวมคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ดีจากงานวิจัยของบุคคลต่าง ๆ สรุปได้ว่าครูพลศึกษาที่ดีนั้นควรจะมีคุณสมบัติดังนี้

1. ปรับตัวได้ดี
2. เวลาว่างอดอยากหรือยากเห็น และสนใจสิ่งต่าง ๆ
3. เห็นที่ฟังของคนอื่น ๆ
4. ซื่อสัตย์
5. รอบรู้

¹ C.H. Leeds, "A Scale for Measuring Teacher Pupil Attitudes and Teacher Pupil Report," Psychology Monogram 6 (1950), p.64

² Laurence A. Pape and Lorns E. Means, A Professional Career in Physical Education (New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1963), p.10.

6. ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น
7. ตัดสินใจดี
8. ให้ความร่วมมือ
9. ทอดสู
10. เป็นที่ชื่นชอบแก่บุคคลที่พบเห็น¹

ในปี ค.ศ. 1968 เฮลด์และมัวร์ (Heald & Moore) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงคุณสมบัติของบุคคลที่จะมีอาชีพครูว่าต้องมีลักษณะทางกายและใจต่างจากอาชีพอื่น ๆ คือ

1. จะต้องมีการวิจารณ์
2. จะต้องมีความสัมพันธ์อันดี
3. จะต้องไม่เมตตาและอ่อนกับคนอื่น
4. จะต้องมีความละเอียดรอบคอบ
5. จะต้องมองโลกในแง่ดี
6. มีอารมณ์คงที่
7. หลีกเลียงการวิจารณ์ผู้อื่น
8. เต็มใจที่จะทำงานมากกว่าคนอื่น

ในปี ค.ศ. 1969 เฮนจัม (Henjum) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาครูในมหาวิทยาลัยมินเนโซตา จำนวน 78 คน โดยให้แบบสอบถาม ชื่อ

ได้ว่า ครูที่ดีควรมีความรู้ และความกระตือรือร้น, ก้าวแสดงออก, มีสัมพันธภาพ

¹ John E. Nixon, Lauce Flanagan and Florence S. Fredericleson, An Introduction to Physical Education (London: Philadelphia W.B. Sauders Company, 1967), p.5.

² James E. Heald and Samuel A. Moore, The Teacher and Administrative Relationships in School System (New York: The Macmillan Co. Inc., 1968), p.142.

อันดีกับบุคคลอื่น ๆ มีความพร้อมทางอารมณ์และสามารถควบคุมตนเองได้¹

ในปี ค.ศ. 1972 บุกเซอร์ (Bucher) ได้กล่าวถึงการสำรวจคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่เด็กวัยรุ่นอายุ 14 - 18 ปี เชื่อว่ามีความจำเป็นสำหรับผู้นำในนิวยอร์ก (New York) ปี 1960 (Boy's Clubs of America) คือ

1. ความคิดดี 29%
2. ทำงานร่วมกับกลุ่มได้ดี 24%
3. ความรู้และทักษะ 22%
4. ความสุภาพเรียบร้อย, ความประพฤติดี 22%
5. มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป 21%
6. รูปร่างหน้าตาดี รู้เรื่องสิ่งรอบ ๆ ตัว 16%
7. แข็งแรง และเป็นนักสู้ที่ดี 10%
8. อื่น ๆ 15%
9. ไม่มีอะไร 1%²

นอกจากนี้ บุกเซอร์ (Bucher) ได้วิจัยลักษณะของครูที่ดี และคุณสมบัติที่จำเป็นประโยชน์ต่อวิชาพลศึกษา โดยใช้แบบสำรวจทัศนคติที่มีต่อการสอนพลศึกษากับกลุ่มครู สรุปได้ลักษณะได้ 6 อย่าง ดังนี้

1. ครูอาจประสบความสำเร็จตามเกณฑ์การสอนได้ ถ้าสอนกิจกรรมเป็นกลุ่ม เป็นสมาชิกของชุมนุมต่าง ๆ , รู้จักชนิดของคน และมีความเห็นอกเห็นใจ, มีเพื่อนอยู่ในวงกว้างและแสวงหาเพื่อนอยู่เสมอ

¹ Arnold Henjum, "A Study of Significance of student Teacher's Personality Characteristics," Journal of Teacher Education 2 (September, 1969), pp.143-147

² Charles A. Bucher, Foundations of Physical Education 6th ED. (Saint Louis: Mos by Company, 1972), p. 560

2. เป็นนักวิชาการโดยชอบศึกษาหาความรู้จากวิชาต่าง ๆ เรียนได้หนึ่ง
ในสามของห้อง ศึกษาหาความรู้ก่อนที่จะสอน

3. มีอารมณ์ขัน (หัวเราะเยาะตัวเองได้, ไม่จริงจังมากเกินไป ใช้วิธี
ทางนุ่มนวลในสถานการณ์ที่ตึงเครียด มีความสนุกสนานในชีวิต หายเครียดอย่างรวดเร็ว

4. มีสุขภาพทางกายและจิตดี

5. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น (ชอบบริการคนอื่น, สนุกสนานในการทำงานร่วมกับ
กับเด็ก, อาสาสมัครช่วยเหลือโรงเรียน, โรงพยาบาล หรือสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า
บริการสังคม)

6. เป็นผู้นำกลุ่มเสมอ ๆ (ครูที่ดีต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้นำที่ดี, จัดกิจกรรม
ร่วมกับเพื่อน ๆ, ถูกเลือกโดยที่ทำงานหรือห้องเรียนในการเป็นผู้นำ และสามารถ
สาธิตคุณสมบัติการเป็นผู้นำให้นักเรียนเห็นได้ด้วย)¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Ibid., pp.559-560.